

(str. 3—14). Autor se v něm zabývá jednak známým nápisem trenčínským, jednak jeho novým protějškem, nápisem z africké Zany, publikovaným r. 1955 v časopise *Libyca* (III, str. 134—154), a využívá jich pro osvětlení problémů našeho území v římské době. Tímto referátem, vyvolaným nově objeveným nápisem, navázal autor na své dřívější práce věnované otázkám našeho území v době římské.

Další referáty se týkají buď jednotlivých nápisů — případně využití epigrafického materiálu při řešení dílčích problémů starověkých dějin —, nebo podávají přehled o stavu epigrafických studií v různých zemích a ohlašují též nové epigrafické publikace, které vyšly v období od r. 1952, kdy se konal II. epigrafický kongres v Paříži, nebo které jsou připravovány pro nejbližší dobu. Uvedeme zde aspoň některé, v nichž J. Vogt (*Pergamon und Aristonikos*, str. 45—54) osvětluje novou interpretací nápisů dosud nejasné problémy Aristonikova povstání, B. Gerov (*Les inscriptions latines de Bulgarie*, str. 83—84) a G. Mihailov (*Les inscriptions grecques de Bulgarie*, str. 85—87) podávají zprávu o dalším pokroku epigrafických studií v Bulharsku od posledního kongresu v Paříži, C. Daicoviciu (*Contributi alla storia della Dacia romana alla luce degli ultim tre lustri di studi epigrafici in Romania*, str. 183—197) se zabývá využitím epigrafického materiálu pro dějiny římské Dacie za posledních patnáct let, G. O. Onorato (*Per una sistematica dell'epigrafia pompeiana*, str. 277—289) referuje o studiu pompejských nápisů a N. Degrassi (*Un nuovo decreto municipale di Brindisi*, str. 303—312) o novém nápisu z Brundisia. Sborník je opatřen podrobným rejstříkem a je v něm 51 tabulek obrazových příloh.

Celkově lze říci, že sborník III. epigrafického kongresu podává dobrý přehled o stavu epigrafických studií ve světě a že svědčí o jejich dalším rozmachu. Svým obsahem ukazuje, že myšlenka mezinárodní spolupráce vědců celého světa padla u epigrafiků na úrodnou půdu.

Zdeněk Zlatuška

Eirene (*Studia Graeca et Latina*) I. Nakladatelství československé akademie věd, Praha 1960, str. 199 + 12 tab.

Z podnětu akademika A. Salače navrhla mezinárodní konference, konaná r. 1957 v Liblicích, aby byl vydáván sborník vědeckých prací z oblasti starověku, který by propagoval myšlenky mezinárodní spolupráce a posiloval úsilí o mír. V roce 1960 vyšlo jeho první číslo s bohatým obsahem. Prvními přispěvateli se stali pokrokoví badatelé z celé Evropy.

Z obsahu prvního čísla vyjímáme několik studií. Obsahově je bezesporu nejdůležitější práce *G. Thomsona*, nyní člena naší akademie věd, (*Scientific method in textual criticism*), která ukazuje na význam textové kritiky v tom, že správný textový výklad může přispět nesporně také ke správnému obsahu, a naopak, že správný obsah může být narušen nesprávnými konjekturami. Thomsonovým přínosem je to, že ukazuje, že se tak může dít i na úkor obsahu ideového. Zajímavý a jomně filologicky podaný článek je od *S. Sobolevského* o výkladu v. 802—18 Aristofanova Pluta, ukazující na lidové tradice těchto veršů. Z materiálových studií je nejzávažnější práce *I. Venedikova* o přilbicích, chránících obličej, které byly nalezeny v Thrakii. Z našich badatelů sem přispěli *J. Frel* rozbohem počátků řeckého portrétního umění a *M. Okál* zpracováním Aristofanova poměru k athénskému vojsku.

Eirene se stala již svým prvním číslem, psaným mezinárodními jazyky, významným hlasatelem mírové spolupráce. Očekáváme, že se brzo objeví její druhé číslo. Na závadu prvního čísla je to, že nemá předmluvu, která by čtenáře seznámila s dějinami jejího vzniku a s cílem sborníku. Také je na závadu, že se nedovídáme, zda jde o časopis anebo o nepravidelně vycházející sborník.

Rudislav Hošek

A. P. Kažlan, Náboženství a ateismus ve starověku. Z ruského originálu *Religija i ateizm v drevnem mire* (Izdatelstvo Akademii nauk SSSR, Moskva 1957) předložili Ema a Zdeněk Lahul-kovi. Vydalo nakladatelství Orbis, Praha 1960, edice Malá moderní encyklopedie, svazek 14, str. 297.